

Kaple v Jevíčku i oranžerie v Letohradu bodovaly v celostátní soutěži Památka roku

12.4.2024 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska vyhlásilo ve čtvrtek 11. dubna 2024 vítěze soutěže Památka roku 2023, která oceňuje úspěšné projekty rekonstrukce.

Vyhodnocení se uskutečnilo v rámci Konference Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska ve Vysokém Mýtě. Vítězem v malé kategorii do dvou milionů se stala kaple Bolestné Matky Páně kostela Nanebevzetí Panny Marie v Jevíčku. Zámecká oranžerie v Letohradu pak skončila v kategorii nad dva miliony korun celkově třetí za jízdnou ve Světcích v Tachově a Městským muzeem, bývalým Wenkelovým domem, v Jaroměři od Josefa Gočára.

Ocenění předávali ve Vysokém Mýtě předseda Sdružení Libor Honzárek, ředitelka Národního památkového ústavu Naděžda Goryčková a náměstek hejtmána pardubického kraje Roman Línek. „Na tomto vyhodnocení člověk vidí, jak úspěšní jsme v České republice při opravě památek. Často žehráme na to, že je málo prostředků na jejich opravy, ale když si uvědomíme, kolik jich tu máme, tak si vedeme velice dobře. Obzvláště tam, kde umějí zapojit více zdrojů financování a je velká místní vůle a iniciativa. Proto bych chtěl poblahopřát všem místním samosprávám, kde to umějí spolu s dalšími partnery a jsem rád, že se na tom jako Pardubický kraj můžeme podílet,“ řekl Línek.

Úspěch Jevíčka

Kaple Bolestné Matky Páně kostela Nanebevzetí Panny Marie v Jevíčku zaujala porotu mezi menšími památkami nejvíce. Kostel byl přestavěn v barokním slohu v letech 1762 až 1766 podle plánů stavitele Pavla Mertvy z Boskovic. K severní chrámové zdi byla roku 1778 přistavěna kaple bolestné Matky Páně s rodinnou hrobkou, nejprve sloužila Salmům a poté Herbersteinům, a to až do roku 1867. Kostel využívá jako svatostánek Římskokatolická církev Jevíčko, v kapli se každoročně konají adventní akce pro veřejnost. „Není to první ani poslední realizace v této kulturní památce,“ řekl místostarosta Jevíčka Miroslav Šafář. Obnovu kaple podle něj velmi usnadnila skutečnost, že tamní farář má i technické vzdělání, takže se s ním dobře spolupracuje.

Líbila se i oranžerie

Původní zámecká oranžerie byla postavena na počátku 19. století a podle dochovaných dokumentů významně přestavěna podle projektu Josefa Pöterze v roce 1864. Dlouho sloužil v nadzemní části kulturním účelům jako kino, divadlo, učebny a klubovny; více než dvacet let suterénním prostorem dozrávaly velké kulaté bloky ementálského sýra. Při rekonstrukčních pracích v roce 2022 se potvrdila existence původních topných kanálů systému, jež byly podrobeny archeologickému průzkumu. Z větší části byly zachovány a v pravé části budovy jsou ke zhlédnutí pod skleněnou podlahou. Nutno konstatovat, že různé nápady a myšlenky, jak budovu využít se vedly od roku 1990. Smysluplné vnitřní využití spojené s obnovou cenné kulturní památky našlo svůj obraz až v letech 2016-2023.

Do soutěže se letos přihlásilo 43 objektů, 23 v kategorii malá obnova a 20 těch, kde náklady přesáhly dva miliony korun. Památky nemusejí být státem prohlášenými kulturními památkami, kromě historických budov to mohou být například i parky, sochy, veřejné prostory, varhany a jiné umělecko-řemeslné předměty. Pořadatelé oceňují majitele, kteří jsou si vědomi kulturně historických stránek svých objektů a podle toho o ně pečují. V kategorii menších obnov získal vítěz 50.000 korun, v druhé

kategorii 100.000 korun.

Krajští vítězové - Památka roku 2023

1. Kategorie (malá - obnova do 2 mil. Kč bez DPH)

Hlavní město Praha - Zahrada domu U Censorů - obnova barokní zdi se štukovým reliéfem - Praha 1

Jihočeský kraj - Varhanní nástroj v Kostele sv. Michaela - Bechyně

Karlovarský kraj - Pozdně barokní sousoší Nejsvětější Trojice - Verušice

Královéhradecký kraj - Obnova fontány na kiosku Pražského mostu - Hradec Králové

Kraj Vysočina - Socha sv. Jana Nepomuckého - Třebíč

Liberecký kraj - Sousoší Panny Marie Immaculaty - Jilemnice

Pardubický kraj - Kaple Bolestné Matky Páně kostel Nanebevzetí Panny Marie - Jevíčko

Olomoucký kraj - Oprava jižní fasády bývalého augustiniánského kláštera - Šternberk

Plzeňský kraj - Boží muka s plastikou Odpočívajícího Krista - Rokycany

Středočeský kraj - Zámecká kaple - Kolín

Ústecký kraj - Socha Nejsvětější Trojice - Klášterec nad Ohří

Zlínský kraj - Vitráže kostela Mistra Jana Husa - Uherský Brod

2. Kategorie (velká - obnova nad 2 mil. Kč bez DPH)

Hlavní město Praha - Neogotický činžovní dům - Praha 1

Královéhradecký kraj - Městské muzeum (bývalý Wenkeův obchodní dům) - Jaroměř

Kraj Vysočina - Kostel sv. Ignáce z Loyoly - Jihlava

Liberecký kraj - Textilní manufaktura (Azyl) - Hrádek nad Nisou

Moravskoslezský kraj - Fara - Příbor

Pardubický kraj - Zámecká oranžerie - Letohrad

Plzeňský kraj - Jízdárna ve Světcích - Tachov

Středočeský kraj - Kostel Nanebevzetí Panny Marie (Havířský kostelík) - Poděbrady

Ústecký kraj - Synagoga - Budyně nad Ohří

Zlínský kraj - Matyášova brána - Uherské Hradiště

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/124240/kaple-v-jevicku-i-oranzerie-v-letohradu-bodovaly-v-c-elo-statni-soutezi-pamatka-roku>